

כמה אנו משלמים עבור הזרעה – וכיצד?

עדי רז, נתיב הל"ה

כדי להמחיש את השיטה ואת הביקורת, אשתמש במשק לדוגמה:

300	מספר הפרות במשק
840	מספר הזרעות
70	הזרעות לחודש
40	אחוז התעברות
30	מירווח ממוצע מהזרעה להזרעה, ימים

מדי שנה מתנהל ויכוח בהנהלת השרות להזרעה על שיטת הגביה וההתחשבות עם המשק. ברשימה זו ברצוני להעלות לדיון ציבורי את ביקורתי על השיטה הקיימת.

עקרונות השיטה הקיימת

1. בתחילת השנה נקבע סכום נומינאלי שעל המשק לשלם עבור הזרעה ראשונה.
2. סכום זה אינו משתנה במשך השנה, אלא אם כן נוצר מצב מיוחד המחייב שינוי כזה. למשל, באמצע תש"ג הוגדל מחיר ההזרעה מ-700 שקל ל-1,000 שקל.
3. כל שנה מחודש אוקטובר, מתחילה ספירת ההזרעות הראשונות מחדש. כלומר, פרה שהזרעה הזרעה ראשונה בספטמבר 1983 והזרעתה השנייה היא באוקטובר 1983 תחוייב פעמיים עבור הזרעה ראשונה, פעם אחת בתש"ג ובפעם השנייה חודש לאחר מכן בתש"ד.

4. השרות להזרעה גובה בתוך תשלום ההזרעה גם את מסי החבר עבור התאחדות מגדלי בקר.
5. בסוף כל חודשיים מוגשת חשבונית, ויום התשלום הוא בתום החודש שלאחר החודשיים. כלומר, הזרעות אוקטובר- נובמבר יחוייבו בסוף דצמבר.

חודש	הזרעות				
	ס"ה	1	2	3	+4
בתשלום	70	70			
	70	28	42		
	70	28	17	25	
	70	28	17	10	15

וחוזר חלילה, כל חודש 28 הזרעות בתשלום

עתה נבחון את תזרים התשלומים. נשתמש בנתוני מחיר ההזרעה של תש"ג ומחירי החלב ביום התשלום (טבלה 1)

מחירי החלב נלקחו כמחיר החלב ביום התשלום, כלומר מחיר ההזרעה מבוטא באופן ראלי בליטרים של חלב (הש"ח = הזרעה שווה חלב).

טבלה 1. תזרים התשלומים

תאריך ההזרעה	תאריך תשלום	a= הזרעות בתשלום	b= פרומורציה מהזרעות 1	c= מחיר ההזרעה	d=bxc עלות לפרה ממוצעת	e= מחיר החלב	f=d/e המחיר בליטר חלב	% מהתשלום
10/82-11/82	12/82	98	0.26	700	182	11.17	16.3	28.3
12/82-1/83	2/83	56	0.148	700	103.6	12.07	8.6	14.9
2/83-3/83	4/83	56	0.148	700	103.6	13.12	7.9	13.7
4/83-5/83	6/83	56	0.148	1,000	148	14.98	9.9	17.1
6/83-7/83	8/83	56	0.148	1,000	148	18.55	8.0	13.8
8/83-9/83	10/83	56	0.148	1,000	148	21.00	7.0	12.1
		378	1.00				57.7 ליטר	

- חושבני שהטבלה מדברת בעד עצמה. העובדות ברורות הן:
1. מספר ההזרעות הראשונות בתחילת השנה גבוה ואינו משקף את המצב האמיתי של פיזור ההזרעות.
 2. התשלום הראלי עבור הזרעה מבוטא בליטרים חלב (הש"ח), הוא גבוה ביותר בתחילת השנה בגלל שיטת קביעת המחיר הנומינלית בתחילת השנה. במשך הזמן נשחק המחיר ראלית בלמעלה מ-50%.
 3. מכיוון שהתשלום הוא מכפלה של המחיר הראלי במספר ההזרעות הראשונות, הרי שבתחילת השנה אנו משלמים פרופורציה גדולה מאוד מס"כ התשלום השנתי.
 4. המגזרת העיקרית בשיטה הקיימת היא שאינה מאפשרת למקבל השרות (ולנותן השרות) לחשב עלות ראלית של מחיר ההזרעה ומסי האירגון, אלא אם כן הוא מתווכס מאוד.
5. מי שגורלו אינו שפר עליו ועיקר הזרעותיו הראשונות נעשה בתחילת השנה, ישלם הרבה יותר כסף.
- לדעתי ההתאחדות חייבת לשנות את השיטה ולהתאים את עצמה למתרחש במשק. אינפלציה משתוללת של 15% בחודש אינה מאפשרת להמשיך באותה דרך.
- בעזרת שני שינויים ניתן לקבוע את העלות הראלית:
1. ספירת ההזרעות לא תתחיל כל שנה מחדש. הזרעה ראשונה כשמה כן היא, כלומר ההזרעות הראשונות יפוזרו באופן שווה כל השנה. כל הזרעה אחרי המלטה תחשב רק פעם אחת כהזרעה ראשונה, וכנ"ל לגבי עגלות.
 2. עלות ההזרעה לפי הש"ח: אם המספר של 57.7 ליטר אכן מבטא את העלות הראלית, תחוייב כל הזרעה ראשונה במחיר המטרה של חודש התשלום $57.7 \times$.

קבוצת סימפקו בע"מ
פלוור - ציוד חליבה מתקדם.
עברנו לאזור התעשייה במגדל העמק
טל: 065-40873 (זמני) ת.ד. 339 מיקוד 10552

אנו מרחיבים את שרותנו ללקוחות ומציעים:

- ★ צוות מסגרים מומחים לבצוע מסגרות במכון החליבה.
- ★ יעוץ והדרכה בכל שלבי בניית מכון החליבה.
- ★ הקמת מכוני חליבה לקו ולצנצנות המותאמים לצרכי המיוחדים של כל משק.
- ★ חלפים ואביזרים למכוני החליבה מכל הסוגים.
- ★ מחירים נוחים ותנאי אשראי דרך ארגוני הקניות.

שרות מהיר ויעיל בכל חלקי הארץ.

טל: ברמת-גן 03-263104